

prima instanță: Judecătoria Comrat
Judecătorul: V. Hrapacov
instanța de apel: Curtea de Apel Comrat
Judecători: G. Colev, Ș. Starciuc, A. Curdov

ÎNCHEIERE

18 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecătorul
judecători

Svetlana Filincova,
Nina Vascan, Dumitru Visternicean,

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Adunarea Populară a Unității Teritoriale Autonome Găgăuziei, Comitetul Executiv al Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia și Cooperativa de Producție „Eniija” împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 11 decembrie 2017,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Procurorul Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia în interesele Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova împotriva Adunării Populare a Unității Teritoriale Autonome Găgăuziei, Serviciului Fiscal de Stat, Cooperativei de Producție „Eniija”, intervenient accesoriu Comitetul Executiv al Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia cu privire la anularea actelor administrative,

C O N S T A T Ă :

La 03 aprilie 2015 procurorul Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, în interesele reclamantului Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Adunării Populare a Găgăuziei, Serviciului Fiscal de Stat și Cooperativei de Producție „Eniija” (în continuare C.P. „Eniija”), intervenient accesoriu Comitetul executiv al Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia cu privire la anularea actelor administrative.

În motivarea acțiunii a indicat că pe 12 martie 2013 Adunarea Populară a Unității Teritoriale Autonome Găgăuziei a emis hotărârea nr. 55/VII/V din 12 martie 2013 privind acordul la oferirea regimului preferențial de impozitare al C.P. „Eniija”.

În vederea executării hotărârii nr. 55-VII/V Inspectoratul Fiscal de Stat pe Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia (în continuare ISF UTA Găgăuzia), la

12 martie 2013 a încheiat cu C.P. „Eniija” acordul nr.3 privind oferirea regimului preferențial de impozitare.

Potrivit actelor administrative menționate, organele autorității publice a autonomiei, Adunarea Populară a UTA Găgăuziei și IFS UTA Găgăuzia, conducându-se de prevederile art.13 alin.(2) și (8) din Legea UTA Găgăuzia nr. 24-XV/II din 26 decembrie 2000 privind investiții și activitatea de investiții UTA Găgăuzia, au scutit C.P. „Eniija” de la plata impozitelor și taxelor locale, precum și de la plăți de stat obligatorii, cum ar fi accize, TVA și impozit pe venit de la persoanele juridice (în urma activității de întreprinzător) pe un termen de 5 ani, pe perioada 12 martie 2013 – 12 martie 2018.

Procurorul consideră actele emise și anume hotărârea nr. 55-VII/V și acordul nr. 3 nule, deoarece contravin normelor imperative și sunt ilegale în fond, întrucât au fost emise cu încălcarea legii și competenței.

Afirmă că emiterea actelor administrative sus menționate cu încălcarea prevederilor legale au avut efecte negative în privința bugetului central al UTA Găgăuziei.

Procurorul UTA Găgăuzia afirmă că a expediat în adresa intimațiilor cereri prealabile, proteste solicitând anularea hotărârii nr. 55-VII/V și acordului nr. 3, care însă au fost ignorate.

Procurorul UTA Găgăuzia solicită anularea hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 55-VII/V din 12 martie 2013 privind oferirea regimului preferențial de impozitare al CP „Eniija” și efectelor juridice din ziua adoptării acesteia, anularea acordului nr.3 din 12 martie 2013 privind oferirea regimului preferențial de impozitare al C.P. „Eniija”, și efectelor juridice din ziua încheierii acestuia. (f.d.1-2, Vol. II)

La 12 iulie 2016 procurorul UTA Găgăuzia a depus cerere de concretizare a cerințelor acțiunii prin care a solicitat modificarea cerinței nr.3 din cererea de chemare în judecată inițială și anume anularea acordului nr. 3 din 12 martie 2013 cu privire la oferirea regimului preferențial de impozitare al C.P. „Eniija” și efectelor juridice din ziua adoptării acesteia.(f.d.175-176, Vol. I)

La 21 iunie 2017 prin încheiere protocolară a fost admisă substituirea intimatului IFS în UTA Găgăuzia, cu succesul lui în drepturi Serviciul Fiscal de Stat, în baza reorganizării făcute Inspectoratului Fiscal de Stat și subdiviziunilor lui structurale și teritoriale din 01 aprilie 2017. (f.d.26, Vol. II)

Prin hotărârea Judecătoriei Comrat din 21 iunie 2017, a fost respinsă ca depusă cu încălcarea termenului de prescripție solicitarea procurorului UTA Găgăuzia în partea ce ține de anularea hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 55-VII/V din 12 martie 2013 privind oferirea regimului preferențial de impozitare CAP „Eniija” s. Congaz, ca fiind contrar legii (ilegal în fond) și emis cu încălcarea competenței, din momentul adoptării acesteia, iar solicitarea cu privire la anularea acordului nr.3 din 12 martie 2013 privind oferirea regimului preferențial de impozitare C.P. „Eniija”, recunoscându-l ca ilegal, adică ca nul, ce contravine normelor

imperative și ca fiind încheiat cu încălcarea competenței, din momentul încheierii acestuia, anularea efectelor juridice, survenite, în urma încheierii acordului nr. 3 din 12 martie 2013 privind oferirea regimului preferențial de impozitare C.P. „Eniija”, de la data încheierii acestui contract administrativ a fost respinsă ca nemotivată. (f.d.179-190 Vol.II).

La 24 iunie 2017, Procurorul UTA Găgăuzia a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătorei Comrat din 21 iunie 2017 solicitând, admiterea apelului și casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea reclamantului.

La 17 iulie 2017, Serviciul Fiscal de Stat a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătorei Comrat din 21 iunie 2017 solicitând, admiterea apelului și casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea reclamantului.(f.d.55, Vol.II)

La 31 iulie 2017 Procurorul UTA Găgăuzia a depus cerere de apel motivată. (f.d.57-60, Vol.II)

La 08 august 2017 Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a depus cerere de apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând repunerea în termen de declarare a apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea reclamantului. (f.d.62-66, Vol.II)

La 21 septembrie 2017 Serviciul Fiscal de Stat a depus apel suplimentar în care indică că hotărârea primei instanțe este ilegală, neîntemeiată și pasibilă casării.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 11 decembrie 2017 s-au admis apelurile declarate de către procurorul UTA Găgăuzia, Serviciul Fiscal de Stat și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, s-a casat hotărârea Judecătorei Comrat din 21 iulie 2017 și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-au admis cerințele acțiunii înaintate. (f.d.191-210, Vol. II)

La adoptarea soluției, instanța de apel a reținut că instanța de fond eronat a ajuns la concluzia de a respinge acțiunea procurorului UTA Găgăuzia, deoarece actele administrative contestate și anume hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 55-VII/V din 12 martie 2013 și acordul nr.3 din 12 martie 2013 sunt nule, contravin normelor imperative și sunt ilegale în fond.

Totodată instanța de apel consideră că instanța de fond nu a luat în considerație prevederile Legii Republicii Moldova nr. 294-XVI cu privire la procuratură din 25 decembrie 2008, care a fost în vigoare până la 01 august 2016, astfel interpretarea hotărârii judecătorești este eronată și ilegală.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 29 ianuarie 2018 Adunarea Populară a UTA Găgăuziei a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Comrat din 11 decembrie 2017 și menținerea hotărârii Judecătorei Comrat din 21 iulie 2017, (f.d. 1-5, Vol. III).

În motivarea recursului recurentul a indicat că, instanța de fond a luat o hotărâre justă pe marginea cererii de chemare în judecată înaintată de procurorul

UTA Găgăuzia, dat fiind faptul că ultimul a înaintat-o cu încălcarea termenului de prescripție.

Specifică că, actele adoptate de către Adunarea Populară a UTA Găgăuziei sunt legale și în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

La 15 februarie 2018 Comitetul Executiv al Găgăuziei a depus cerere de recurs împotriva Deciziei Curții de Apel Comrat din 11 decembrie 2017, solicitând casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii Judecătoria Comrat din 21 iulie 2017.

În motivarea ilegalității deciziei contestate a menționat că instanța de fond prin faptul că a respins cererea de chemare în judecată înaintată de procurorul UTA Găgăuzia a emis o hotărâre corectă întrucât actele contestate au fost adoptate legal în conformitate cu legislația Republicii Moldova, Constituția Republicii Moldova, iar procurorul a depus cererea de chemare în judecată cu încălcarea termenului de prescripție.

Mai precizează că, Curtea de Apel Comrat greșit a aplicat normele de drept material, nu a aplicat legea care urma să fie aplicată și incorect a interpretat prevederile legii.

La 01 martie 2018, C.P. „Eniija” a depus cerere de recurs împotriva Deciziei Curții de Apel Comrat din 11 decembrie 2017, solicitând casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea fără modificări a hotărârii Judecătoria Comrat din 21 iulie 2017.

În motivarea recursului a indicat că, procurorul UTA Găgăuzia a încălcat termenul de prescripție privind contestarea actelor administrative, iar la emiterea deciziei contestate de către instanța ierarhic inferioară au fost încălcate sau incorect aplicate normele de drept material și nu a fost aplicată legea care urma a fi aplicată.

La 12 aprilie 2018 Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Sud a depus referință la recursurile declarate de Adunarea Populară a UTA Găgăuziei, Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia, C.P. „Eniija” în care menționează că sunt de acord și susțin decizia Curții de Apel Comrat, consideră că recursurile declarate de recurenți nu conțin temeuri legale și solicită declararea acestora ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recurenții s-a conformat prevederilor legale și au declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 11 decembrie 2017, în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de către Adunarea Populară a UTA Găgăuziei, Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia, C.P. „Eniija” în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea a altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest sens Completul reține, că sarcina instanței de recurs la aceasta etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justice și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Adunarea Populară a UTA Găgăuziei, Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia, C.P. „Eniija” sunt declarative și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziilor instanței de apel, i-ar alegerile invocate în recurs nu indică încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei pentru declararea recursului admisibil.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurilor declarate de Adunarea Populară a UTA Găgăuziei, Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia, C.P. „Eniija” ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DISPUNE :

Recursurile, declarate de către Adunarea Populară a UTA Găgăuziei, Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia, C.P. „Eniija”, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecători

Nina Vascan

Dumitru Visternicean